Motion till riksdagen 1987/88:Sk811

av förste vice talman Ingegerd Troedsson (m) om servering av vin vid teaterföreställning, m. m.

I motion 1986/87:Sk820 erinrade jag om den genom Alkoholpolitiska Utredningens (APU:s) initiativ igångsatte försöksverksamheten under tiden den 1 juli 1967–31 december 1968 med att slopa utskänkningsförbudet mot servering av alkoholhaltiga drycker i teaterfoajéer för att härigenom inhämta erfarenheter och underlag för den omprövning av alkoholpolitiken som utredningen enligt direktiven skulle verkställa.

Försöksverksamheten omfattade endast s. k. fasta teatrar och inte t. ex. de statsunderstödda orkesterinstitutionernas seriösa konserter, och denna fick endast bedrivas från drinkbar eller självserveringsdisk i pauser under pågående föreställning och alltså inte före eller efter föreställning. Utskänkningen fick vidare äga rum utan hinder av att lagad mat ej fanns att tillgå. För varje utskänkningstillfälle erfordrades vidare tillstånd från länsstyrelsen i vanlig ordning med iakttagande av kommunernas vetorätt.

Erfarenheterna av denna försöksverksamhet blev goda. Detta bekräftades också i den redovisning i APU:s rapport över Försöksverksamhet med utskänkning av rusdrycker i teaterfoajéer m. m. som publicerades i betänkandet Svenska folkets alkoholvanor (SOU 1971:77). Samtliga av verksamheten berörda intendenter och biträdande intendenter för utskänkningsärenden uttalade nämligen att några missförhållanden vid själva utskänkningen inte hade förekommit. Intresset för denna utskänkningsform har i stort sett varit ganska måttligt och försäljningen hade visat sig vara jämförelsevis obetydlig. Av en enkät som Teatrarnas Riksförbund företog bland de i försöksverksamheten medverkande teatrarna framgick också att inget som helst missbruk hade kunnat konstateras på teatrarna.

Regeringens förslag

Regeringen föreslog sedan i proposition 1976/77:108 om alkoholpolitik "att tillstånd lämnas till servering av alkoholhaltiga drycker i teaterlokal, konsertlokal eller annan liknande lokal under paus i pågående föreställning". Tillstånd skulle endast kunna medges under pauser i föreställningarna på fasta teatrar i konsertlokaler, revylokaler och liknande lokaler. Någon servering under annan tid borde inte få förekomma såvida inte de generella kraven på bl. a. mathållning var uppfyllda.

I propositionen betonades vidare att de förutsättningar i övrigt som gällde för tillstånd till servering av alkoholdrycker självfallet skulle vara uppfyllda

för att servering skulle få ske i teatrar och liknande lokaler. Tillståndsmyndigheterna skulle alltså bl. a. pröva lokalens beskaffenhet, föreståndarens lämplighet och rörelsens inriktning. Detta innebar t. ex. att teatrar som har ett programutbud med huvudsaklig inriktning på ungdom inte borde få tillstånd att servera starkare alkoholdrycker än öl.

Riksdagen biföll dock skatteutskottets betänkande 1976/77:40, vilket innebär att riksdagen avslog förslaget i propositionen om tillstånd till servering av alkohol i teaterlokaler m. m. under paus i pågående föreställning samt att tillstånd till servering endast skulle få meddelas om det kunde antas att tillhandahållandet av mat skulle utgöra en betydande del av rörelsen. Tillstånd till servering av öl skulle dock få meddelas om lagad mat fanns att tillgå eller i annat fall om särskilda skäl förelåg. Vid servering av spritdrycker, vin och starköl skulle lagad mat finnas att tillgå.

Läget

På flera punkter kan situationen sägas vara förändrad sedan riksdagsbehandlingen 1977. Det torde inte i dag finnas något västeuropeiskt land som totalförbjuder alkoholförtäring i samband med teaterföreställningar eller konserter mer än Sverige, oavsett vilka restriktioner som i övrigt gäller. T. o. m. Norge tillåter servering av i alla fall vin inkl. starkvin.

På många håll noteras också med förvåning de regler som ännu gäller. Uppsala Stadsteater har t. ex. nyligen invigts efter en ombyggnation. I samband med återinvigningen ville teaterledningen införa ett nytt inslag för teaterbesökarna. Det skulle vara möjligt att få köpa ett glas vin, champagne, i pausen.

I Folkets hus i Uppsala, i vilket teatern är belägen, finns det en restaurang på första våningen och ett teatercafé på andra våningen, intill teaterfoajén. Folkets hus källarmästare svarar för restaurationen i huset och det finns utskänkningstillstånd för restaurangen. Med anledning av teaterledningens önskan ansökte Folkets hus-föreningen om tillstånd för vinservering i teatercaféet. Denna ansökan om att få servera vin på andra våningen vid foajén, avslogs av länsstyrelsen.

Enligt 41 § lag om handel med drycker, får som nämnts serveringstillstånd endast meddelas om den som sökt tillståndet även serverar lagad mat. I det aktuella fallet serveras det lagad mat i restaurangen och det finns möjligheter att köpa s. k. snittar i teatercaféet. Länsstyrelsen menar att caféverksamheten är fristående från den övriga restaurangverksamheten och att det inte är möjligt att servera lagad mat på den korta tid som det handlar om i en paus. Därför avslogs ansökan. Däremot kan besökarna gå en trappa ned och köpa ett glas vin eller starksprit i restaurangen.

Uppsala kommun menar att detta exempel visar hur orimlig tillämpningen av lagstiftningen kan bli. Det är svårt att förstå motiven till varför inte vinservering skulle kunna tillåtas i teatercaféet.

En av anledningarna till att teatrarna ser en uppmjukning av de nuvarande reglerna som så angelägen är nödvändigheten för dem att finna nya vägar till kontakter med publiken såsom olika sorters caféteater med t. ex. servering under eller i anslutning till föreställningarna.

En uppmjukning skulle vara att tillåta servering av starköl och vin i samband med förställning på teatrar, konsertlokaler o. d. Liksom i proposition 1976/77:108 borde krävas att de förutsättningar i övrigt som gäller för tillstånd till servering av alkoholdrycker självfallet skall vara uppfyllda och tillståndsmyndigheterna pröva bl. a. lokalens beskaffenhet, föreståndarens lämplighet och rörelsens inriktning. Teatrar med ett programutbud som har huvudsaklig inriktning på ungdom borde vidare inte få tillstånd till sådan utskänkning.

Eventuellt skulle en verksamhet av detta slag kunna bedrivas som försöksverksamhet under ett par år.

Vid behandlingen av den tidigare nämnda motionen hänvisade skatteutskottet (SkU 1987/88:5) till alkoholhandelsutredningens förslag och fann inte skäl att nu bryta ut frågan ur sitt sammanhang. Någon proposition i anledning av förslaget har emellertid inte aviserats.

Hemställan

Med hänvisning till det i motionen anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär förslag om tillstånd att servera öl och vin i samband med föreställning i teaterlokal, konsertlokal e. d., eventuellt som en försöksverksamhet under några år och under de i motionen angivna förutsättningarna.

Stockholm den 21 januari 1988

Ingegerd Troedsson (m)